

СИЛАБУС

курсу «СУЧАСНІ ФІНАНСОВІ ТА ГРОШОВО-КРЕДИТНІ СИСТЕМИ»

Галузь знань **07 Управління та адміністрування**
Спеціальність **072 «Фінанси, банківська справа та страхування»**
Освітня програма **«Фінанси, митна та податкова справа»**

Факультет/ кафедра, за якою закріплена дисципліна		Факультет управління фінансами та бізнесу/ кафедра фінансового менеджменту	
Ступінь вищої освіти		Бакалавр	
Статус дисципліни		Навчальна дисципліна вибіркового компонента фахового переліку	
Семестр		Перший	
Форма навчання		Денна	
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/загальна кількість годин		4 кредити/120 годин	
Викладачі дисципліни		Блашук-Дев'яткіна Наталія Зіновіївна <i>к.е.н., доцент кафедри фінансового менеджменту</i>	
Контактна інформація про викладача		Профайл викладача курсу: https://financial.lnu.edu.ua/employee/blaschuk-devyatkina-nataliya-zinovijivna Електронна пошта: nataliya.blashchuk-devyatkina@lnu.edu.ua Телефон: (032) 251-23-83	
Консультації з питань вивчення дисципліни		Четвер: 14.00-15.00 год. (вул. Медової Печери, 53, ауд. 114)	
Мова викладання		Українська	
Сторінка курсу			

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Коротка анотація дисципліни	<p>Вивчається сутність, специфіка формування та функціонування фінансових і кредитних систем на національних й міжнародному рівнях. Розкривається структура фінансово-кредитних систем, основні типи та еволюцію фінансових і кредитних систем зарубіжних країн; інтеграційні процеси та інші тенденції у фінансово-кредитній сфері; національні особливості сучасних фінансово-кредитних систем; основні типи та національні особливості грошово-кредитної політики; структуру та основи функціонування фінансово-кредитних систем країн із розвинутою ринковою економікою.</p>
Мета дисципліни	<p>Предметом вивчення навчальної дисципліни «Сучасні фінансові та грошово-кредитні системи» є вивчення сутності фінансових та грошово-кредитних систем; визначення закономірностей та основних етапів еволюції сучасних фінансових, грошових та кредитних систем, принципів їхньої побудови та особливостей організації за умов існування розвинених фінансових ринків і розгалуженої системи міжнародних кредитно-фінансових інститутів.</p> <p>Метою вивчення дисципліни «Сучасні фінансові та грошово-кредитні системи» є вивчення та узагальнення досвіду зарубіжних країн щодо організації та функціонування національних фінансових та грошово-</p>

	<p>кредитних систем; з'ясування системи чинників, що визначають характер грошово-кредитних систем країн з ринковою економікою та їхню інтеграцію до світової фінансової системи; аналіз проблем та шляхів підвищення ефективності функціонування сучасних фінансових та грошово-кредитних систем.</p> <p>Завдання вивчення дисципліни «Сучасні фінансові та грошово-кредитні системи» полягають у:</p> <ul style="list-style-type: none"> - засвоєнні теоретичних засад щодо організації та функціонування сучасних фінансових та грошово-кредитних систем; - з'ясуванні сучасного стану фінансових систем і механізмів грошово-кредитного регулювання у країнах з розвинутою ринковою економікою; - вивченні закономірностей та перспектив розвитку фінансових та грошово-кредитних систем країн, що розвиваються. 						
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бехтер Д, Федеральна Резервна Система США [Текст] / Пер. з англ. - Львів, 2017. 2. Брагинский С.В. Кредитно - денежная политика в Японии [Текст].- М.: Наука, 2018. – 214 с. 3. Гербич Л. А. Фінансові та кредитні системи зарубіжних країн : навч. посіб. / Л. А. Гербич. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. – 440 с. 4. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн: електронний посібник з дисципліни // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://elib.lutskntu.com.ua/book/fof/bs/2011/11-67/ 5. 3. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн: навч. посіб. / З. В. Герасимчук [та ін.] ; Луц. нац. техн. ун-т. - Херсон : ОЛДІ-плюс, 2015. - 570 с. 6. Іванов В.М., Софіщенко І.Я. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн. [Текст]:Курс лекцій.-К.:2018.-234 с. 7. Лисенков Ю.М., Коротка Т.А. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн [Текст]. – К.: Зовнішня торгівля, 2017. – 118 с. 8. . Матук Ж. Финансовые системы Франции и других стран. ПІ в 2 кн [Текст].- М.: АО«Финстатинформ», 2015. – 432 с. 9. Мельник П.В. Банківські системи зарубіжних країн [Текст]: підручник / П.В.Мельник, Л.Л. Тарангул, О.Д. Гордей. – К., Алерта, Центр учбової літератури, 2017. – 586 с. 10. Реверчук С.К. Грошово-банківські системи зарубіжних країн. [Текст] Навчально-методичний посібник. – Львів, Київ: «Тріаді плюс», «Алерта», 2018. – 160 с. 11. Рисін В.В. Грошово - кредитні системи зарубіжних країн [Текст]: Навчальний посібник.- Львів.: ЛБІ НБУ, 2015. – 268 с. 12. Шамова І.В.Грошово - кредитні системи зарубіжних країн [Текст]: Навч. посібник.-К.:КНЕУ,2014. – 198 с. 						
<p>Обсяг курсу</p>	<p>Аудиторні години: 40 з них:</p> <table style="margin-left: 20px;"> <tr> <td>лекції</td> <td>24 годин</td> </tr> <tr> <td>практичні заняття</td> <td>16 годин</td> </tr> <tr> <td>самостійна робота</td> <td>80 годин</td> </tr> </table>	лекції	24 годин	практичні заняття	16 годин	самостійна робота	80 годин
лекції	24 годин						
практичні заняття	16 годин						
самостійна робота	80 годин						
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Після завершення цього курсу студент буде :</p> <p>а) знати</p> <ul style="list-style-type: none"> - зміст основних економічних категорій, які характеризують фінансові та грошово-кредитні системи; - еволюцію сучасних фінансових та грошово-кредитних систем; - національні системи регулювання фінансових та грошово-кредитних відносин; - інфраструктуру фінансових та грошово-кредитних систем зарубіжних країн та їхній сучасний стан; - проблеми розвитку грошового обігу та фінансових й кредитних систем у сучасних умовах; <p>б) уміти</p> <ul style="list-style-type: none"> - аналізувати та оцінювати стан сучасного світового фінансового ринку та грошово-кредитних ринків різних країн; - визначати шляхи розвитку й ефективного функціонування фінансових та грошово-кредитних систем зарубіжних країн у контексті інтеграційних та 						

	глобалізаційних процесів у фінансовій сфері.
Ключові слова	Фінансова система, грошово-кредитні системи, державні фінанси, банківські системи, валютні системи, міжнародні валютно-фінансові установи, кредитні системи, грошово-кредитна політика.
Формат курсу	Очний /заочний Проведення лекцій, семінарських та практичних занять, консультацій.
Теми	Тема 1 Поняття, класифікація та склад фінансових систем Тема 2 Державні фінанси у країнах з ринковою економікою. Тема 3 Грошові системи: сутність та основні етапи розвитку. Тема 4 Кредитні системи: сутність та структура. Тема 5 Валютні системи: сутність та еволюція розвитку. Тема 6 Грошово-кредитна політика: сутність, типи та інструменти. Тема 7 Міжнародні валютно-фінансові установи. Тема 8 Фінансова та грошово-кредитна системи Європейського Союзу. Тема 9 Фінансова та грошово-кредитна системи США. Тема 10 Фінансова та грошово-кредитна системи Великої Британії. Тема 11 Фінансова та грошово-кредитна системи Японії. Тема 12 Принципи функціонування фінансової та грошово-кредитної систем в ісламських країнах
Підсумковий контроль, форма	Поточний контроль/залік.
Пререквізити	"Мікроекономіка", "Макроекономіка", "Фінанси", "Гроші і кредит",
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Навчальна дискусія, лекції-візуалізації, робота в малих групах, семінари-дискусії, мозковий штурм, імітаційна ділова гра, захист кейсів
Необхідне обладнання	Проектор, роздаткові матеріали, підключення до мережі Інтернет.
Критерії оцінювання	<p>Оцінювання проводиться за <u>100-бальною шкалою</u>. Бали нараховуються за таким співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні (семінарські) – 35 балів • самостійні (ІНДЗ)- 15 • модуль: максимальна кількість – 50 балів <p>Підсумкова максимальна кількість – 100 балів.</p> <p>Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – 20% від визначених балів за даний вид роботи. Студенти виконують декілька видів письмових робіт (есе, вирішення кейсу). Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, довідка про стан здоров'я).</p> <p>Політика щодо академічної доброчесності: списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Політика щодо відвідування: Відвідування занять (лекцій, практичних, семінарських занять курсу) є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний графік, карантин) навчання може відбуватись в он-лайн формі. Студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p> <p>Уся література, яка викладачем надається виключно в освітніх цілях є без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед</p>

	рекомендованих.
<p>Питання до заліку чи екзамену.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та підходи до визначення фінансової системи. 2. Структурна будова і класифікація фінансових систем. 3. Загальна характеристика окремих ланок фінансової системи: державний бюджет, територіальні фінанси, державний кредит, спеціальні фонди, фінанси суб'єктів господарювання. 4. Особливості формування державних доходів у зарубіжних країнах. 5. Основи оподаткування. 6. Поняття, причини та методи ухилення від сплати податків. Офшорний бізнес як форма мінімізації оподаткування. 7. Чинники розширення суспільних видатків у країнах ринкової економіки. 8. Закон Вагнера. 9. Особливості фінансування окремих галузей соціальної сфери. 10. Особливості фінансування освіти. 11. Специфіка фінансування культури і мистецтва. 12. Практика державно-приватного партнерства у зарубіжних країнах 13. Суверенні фонди суспільного добробуту. 14. Зарубіжний досвід управління державним боргом. 15. Грошова система та її основні елементи. 16. Еволюція типів грошових систем. 17. Принципи організації сучасних грошових систем зарубіжних країн. 18. Валютна система та її основні елементи. 19. Характеристика елементів національної валютної системи. 20. Основні етапи історичного розвитку світової валютної системи. 21. Валютні системи золотого стандарту. 22. Паризька валютна система. 23. Генуезька валютна система. 24. Бреттон-Вудська валютна система. 25. Ямайська валютна система. 26. Поняття та еволюція кредитних систем. 27. Принципи побудови кредитних систем на сучасному етапі. 28. Сучасні тенденції небанківських кредитно-фінансових інститутів. 29. Виникнення центральних емісійних банків. 30. Статус, основи організації та основні напрями діяльності центральних банків. 31. Види та операції комерційних банків. 32. Характеристика кредитних спілок. 33. Особливості функціонування страхових компаній. 34. Виникнення та розвиток ломбардів. 35. Особливості діяльності пенсійних фондів. 36. Сутність та операції інвестиційних фондів. 37. Характеристика лізингових компаній. 38. Сутність та особливості діяльності факторингових компаній. 39. Сутність, цілі та типи грошово-кредитної політики 40. Інструменти грошово-кредитного регулювання 41. Міжнародний валютний фонд: виникнення, призначення та функції 42. Світовий банк: виникнення, призначення та функції 43. Європейський банк реконструкції та розвитку: створення, призначення та функції. 44. Банк міжнародних розрахунків: створення, призначення та функції 45. Передумови створення Європейської системи центральних банків (ЄСЦБ) і єдиної європейської валюти. 46. Створення Європейського валютного союзу 47. Фінансові структури Європейського Союзу 48. Організаційна структура і функції Європейського центрального банку. 49. Механізм та основні напрями монетарної політики Європейського

	<p>центрального банку.</p> <p>50. Інструментарій та основні напрями монетарної політики Європейського центрального банку.</p> <p>51. Організаційна структура і призначення Європейського інвестиційного банку</p> <p>52. Специфічні риси та основні етапи становлення грошово-кредитної системи Великобританії.</p> <p>53. Англійський фунт стерлінгів як резервна валюта.</p> <p>54. Стерлінгова зона та роль фунта в Європейській валютній системі.</p> <p>55. Структура банківського сектора Великої Британії.</p> <p>56. Банк Англії як центральний емісійний банк країни.</p> <p>57. Особливості та характеристика елементів грошово-кредитної системи США.</p> <p>58. Особливості розвитку та етапи формування грошово-кредитної системи США.</p> <p>59. Структура Федеральної резервної системи та її роль в кредитній системі США.</p> <p>60. Особливості функціонування та види комерційних банків в США.</p> <p>61. Федеральна корпорація страхування депозитів.</p> <p>62. Етапи становлення грошово-кредитної системи США</p> <p>63. Федеральна резервна система США</p> <p>64. Грошово-кредитна система Японії</p> <p>65. Японська ієна як резервна та міжнародна валюта країн Азійсько-Тихоокеанського регіону.</p> <p>66. Банк Японії: призначення та функції</p> <p>67. Історичні аспекти розвитку ісламської банківської справи</p> <p>68. Фінансові структури Близького Сходу.</p> <p>69. Специфіка грошово-кредитної системи арабських країн.</p>
Опитування	Опитування проводиться на семінарських та практичних заняттях, тестові завдання, доповіді та презентації.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тиж-день	Тема	Форма заняття/ години	Результати навчання	Завдання
1	2	3	4	5
1/1	Тема 1. Поняття, класифікація та склад фінансових систем	Лекція/ семінар 2 год./1 год.	Знати сутність фінансової системи, її структуру та принципів побудови Вміти опрацювати нормативно-правові документи з питань фінансового та грошово-кредитного регулювання. Аналізувати характеристики сфер і ланок фінансової системи. Проблеми розвитку фінансової системи України.	Тестові завдання.
2/1	Тема Державні фінанси у країнах з ринковою економікою	Лекція/ практична 2 год./1 год	Знати сутність поняття державних фінансів та стану розвитку державних фінансів в Україні та зарубіжних країнах. Вміти характеризувати фінансові системи зарубіжних країн Аналізувати риси організації управління фінансами у зарубіжних країнах та взаємозалежність фінансових	

			систем різних країн	Виконання самостійної роботи. Есе. Кейси. Доповіді та презентації
3/3	Тема 3. Грошові системи: сутність та основні етапи розвитку	Лекція/семинар 2 год./1 год	Знати основні етапи розвитку грошових систем, їх типів та еволюції. Вміти класифікувати типи грошових систем за різними критеріями Аналізувати типи грошових систем за різними критеріями їх державне регулювання грошового обороту	
4/3	Тема 4. Кредитні системи: сутність та структура	Лекція/практична 2 год./1 год	Знати сутність, призначення та види фінансового посередництва, структуру кредитної системи країн Вміти визначати принципи побудови кредитних систем на сучасному етапі Аналізувати банківські та небанківські кредитно-фінансові інститути країн.	
5/5	Тема 5. Валютні системи: сутність та еволюція розвитку	Лекція/практична 2 год./1 год	Знати сутність та особливості еволюції валютних систем Вміти характеризувати етапи історичного розвитку світової валютної системи та формування Європейської валютної системи. Аналізувати елементи національної та світової валютних систем	
6/5	Тема 6. Грошово-кредитна політика: сутність, типи та інструменти	Лекція/семинар 2 год./1 год	Знати сутність, типи, інструменти грошово-кредитних політик. Вміти Визначати грошово-кредитну політику, її об'єкти та суб'єкти. Аналізувати інструменти грошово-кредитної політики держав.	
7/7	Тема 7. Міжнародні валютно-фінансові установи	Лекція/семинар 2 год./1 год	Знати функціонування міжнародних валютно-фінансових установ Вміти класифікувати інтеграційні процеси у світовій економіці Аналізувати необхідність регулювання міжнародних валютних та фінансово-кредитних відносин	
8/7,9	Тема 8. Фінансова та грошово-кредитна системи Європейського Союзу	Лекція/семинар 2 год./2 год	Знати визначення передумов створення Європейської системи центральних банків (ЄСЦБ) і єдиної європейської валюти; механізму та основних напрямів монетарної політики ЄЦБ. Вміти характеризувати інструментарій та основні напрями монетарної політики ЄЦБ Аналізувати етапи створення Європейського валютного союзу	
9/9	Тема № 9 Фінансова та грошово-кредитна системи США	Лекція/семинар 2 год./1 год	Знати особливості та характеристики основних елементів грошово-кредитної системи США. Вміти характеризувати структуру ФРС та її роль в кредитній системі США. Особливості функціонування та види комерційних банків в США Аналізувати форми концентрації та централізації банківського капіталу в США.	
10/11	Тема № 10 Фінансова та грошово-кредитна системи Великої Британії	Лекція/семинар 2 год./1 год	Знати основні етапи становлення грошово-кредитних систем Великої Британії Вміти характеризувати специфічні риси та основні етапи становлення грошово-кредитної системи Великобританії Аналізувати структуру банківського сектора Великої Британії та спеціалізованих фінансово-кредитних установ в кредитній системі.	
11/11	Тема № 11 Фінансова та грошово-кредитна системи Японії	Лекція/семинар 2 год./1 год	Знати особливості та основних етапів становлення грошово-кредитної системи Японії Вміти визначати особливості кредитної і банківської системи Японії. Функціонування іноземних банків і	

			державних кредитно-фінансових установ Японії. Аналізувати банківський нагляд в Японії	
12/13	Тема № 12 Принципи функціонування фінансової та грошово-кредитної систем в ісламських країнах	Лекція/ семинар 2 год./2 год	Знати особливості функціонування ісламської моделі фінансової системи Вміти визначати вплив мусульманської релігійної етики на функціонування банків в ісламських країнах Аналізувати Загальні риси та відмінності ісламського банку та банків світу	
15		Модуль 2 год		